

งานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์การนำเสนอหัวข้อ ของหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์" เพื่อให้เข้าใจว่าหัวข้อที่มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ด้วยวิธีการนำเสนออย่างไร และนำเสนอสื่อความหมายอย่างไรมาซึ่งผู้บริหาร ผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการนำเสนอหัวข้อ

บรรณาธิการข่าวประจำวันเป็นผู้ทำหน้าที่กลั่นกรอง เลือกสรรข่าวที่ส่งมาจากแหล่งข่าว และจะสร้างความสนใจให้ข่าวนั้น ให้เห็นว่าเป็นข่าวสำคัญสำหรับวันนั้น ก่อการนำมาเป็นหัวข้อ บรรณาธิการจะทำหน้าที่นี้โดยต้องมีประสบการณ์ในการทำข่าวมาก่อน

หัวข้อ เป็นส่วนที่ทำให้บุคลิกของข่าวมีความสมบูรณ์ เป็นจุดเด่นที่สุดที่เรียกร้องความสนใจ เนื่องจากหัวข้อของหนังสือพิมพ์ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ เห็นได้ชัด จึงพยายามเรียกร้องความสนใจด้วยการทาดหัวข้อสะกดตา ให้สีฉูด สว่างอารมณ์ จนทำให้มีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่า พาดหัวข้อเกินความเป็นจริงบ้าง ทำให้ภาษาวิบัติบ้าง ส่วนวิทยุ และโทรทัศน์ นำหัวข้อมาออกอากาศก่อนเนื้อหาข่าว แต่ไม่ได้เรียกร้องความสนใจ เช่นหนังสือพิมพ์ เนื่องจากข้อจำกัดในแง่ของโครงสร้างของข่าวซึ่งมีการกำหนดวาระของสารไว้แน่นอนตายตัว (Fixed agenda setting) โดยเฉพาะวิทยุ สำหรับโทรทัศน์อยู่ในลักษณะผสมผสานระหว่างหัวข้อของวิทยุ และหนังสือพิมพ์

ชาวที่ส่งมาจากแหล่งชวมายังกองบรรณาธิการ โดยผู้สื่อข่าวหรือทีมงานชว
ไปเลาะหาข่าวหรือได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการให้ไปทำข่าว กับชาวฝาก ชวแจก
ที่ส่งมาจากหน่วยงานของรัฐ และเอกชน บรรณาธิการจะเลือกนำเสนอ เป็นหัวข้อดังนี้

สื่อหนังสือพิมพ์หัวหน้าชวหน้าหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้คุมทิศทางชวทั้งหมดของหนังสือพิมพ์
จะคัดเลือกชวจากแหล่งชว และจากหัวหน้าชวแผนกอื่น ๆ ซึ่งได้คัดเลือกชวไว้ชั้นหนึ่ง
ก่อนแล้วมาพาดหัวชว วันละ 8 ชว ความเนื้อที่ที่โกทำคามมีไว้

หัวหน้าชวคัดเลือกชวลงในกรอบ ซึ่งพิมพ์วันละ 5 กรอบ ตามรสนิยม
ของผู้อ่านในแต่ละภูมิภาค กรอบเหล่านี้แบ่งเป็นเนื้อหา 2 ประเภท มีหัวชวคล้ายคลึงกัน
ประเภทแรกส่งจำหน่ายในภาคกลาง อีกประเภทส่งจำหน่ายยังต่างจังหวัด เนื้อหาที่ส่ง
จำหน่ายภาคกลางจึงเน้นหนักชวการเมือง เนื้อหาที่ส่งจำหน่ายภาคอื่น ๆ เน้นหนักชว
อาชญากรรม นอกจากนั้นในเนื้อหาชวเดียวกันอาชวพาดหัวชวต่างกัน โดยจับประเด็น
ชวต่างกัน เกณฑ์การคัดเลือกกำหนดจากความเด่นของเนื้อหาเป็นเกณฑ์

วิทย์ บรรณาธิการชวประจำวันฝ่ายชว 1 หัวหน้าที่คัดเลือกชวจากหัวชว
ของฝ่ายชว 1 (ชวอาน) หัวชวของฝ่ายชว 2 (ชวประกอบเสียง) และหัวชว
ของฝ่ายชวต่างประเทศ โดยคำแนะนำจากฝ่ายนั้น ๆ เลือกมาประมาณ 6 ชว เกณฑ์
การคัดเลือกกำหนดจากความสำคัญของบุคคลและหน่วยงานเป็นเกณฑ์

โทรทัศน์ บรรณาธิการชวประจำวัน หัวหน้าที่คัดเลือกชวจากชวเด่น
ประจำวัน ซึ่งนำมาเสนอในช่วงเวลา 19.00 น. โดยนำมาจากชวที่จัดลำดับโครง
สร้างชวไว้ ในช่วงชวหลักคือ 20.00 น. เป็นต้นไป เกณฑ์การคัดเลือกกำหนดจาก
ความสำคัญของบุคคลและหน่วยงาน กับความเด่นของเนื้อหาชวเป็นเกณฑ์

ชวที่ได้รับคัดเลือกเป็นหัวชว บรรณาธิการจะนำมาจัดลำดับความสำคัญตาม
คุณค่าของชว ซึ่งจัดเรียงลำดับตามความสำคัญ (Viewer Maxims) หัวข้อที่

ปรากฏก่อนหรือที่ไซทัวอักษรใหญ่ที่สุด เป็นหัวข้อที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากประเด็น
ในชาตูก่อนนำเสนอก่อนจะมีแนวโน้มสามารถบวนการคัดเลือก (Selective
Process) จากผู้ฟังไคก่อน

หัวข้อที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ ซึ่งนำมาพาดพิงกับไคแก่ ชาวประเภท
"คนสนใจ" เนื่องจากชาวประเภนี้เป็นชาวที่กระตือรือร้นความสนใจไคทันที เป็นชาวที่มีคุณค่า
ในเชิงธุรกิจการชาย ไคแก่ ชาวอาชีพการกรม หัวข้อที่สำคัญรองลงมาไคแก่ชาวการเมือง
ซึ่งตามปกติจะมีคุณค่าน้อยในแง่การดึงดูดความสนใจ แต่กลับเป็นชาวที่ลงพิมพ์ติดต่อกันเป็น
เวลานานที่สุด ตลอดเดือนตุลาคม โดยเฉพาะกรอบที่จำหน่ายในภาคกลางและภาคตะวันออก
ที่เป็นเช่นนี้เพราะชาวการเมือง "ชาววิฤกตุลาการ" เป็นชาวที่สามารถดึงดูดความสนใจ
ไค ถ้าพาดพิงชาวสะกดคำ มีสีสัน ไรภาษาที่เข้าใจง่ายแก่เร้าอารมณ์ และจากประสบ
การที่ตามมาในอีก ปัญหาในเมือง และปัญหาเศรษฐกิจ เวลาชาวหมดลงขอกการ
จำหน่ายจะไม่ลดลงมากนัก เช่น ชาวประเภท "คนสนใจ"

ดังนั้นแม้ว่าชาวเหล่านั้นจะมีคุณค่าของชาวตามทฤษฎี แต่ทว่าในการปฏิบัติงาน
พาดพิงชาวจริงควยข้อจำกัดทางด้านเวลา หนังสือพิมพ์จะต้องไปปิดชาวตามกำหนดเวลา
บรรณาธิการจะกักตุนใจเลือกชาวไปตามความรู้สึกซึ่งคิดว่าชาวนั้นคือชาวใหญ่ ชาวเล็ก

หัวข้อที่สำคัญที่สุดของวิทยุ ซึ่งนำมาเป็นหัวข้อลำดับแรก ไคแก่ ชาวใน
ราชสำนัก ถ้ามีชาวก่อนนำเสนอ และก่อนนำมาเป็นหัวข้อชาว แต่ถ้าไม่มีชาวนี เสนอ
ชาวบุคคลสำคัญ ในวงการรัฐบาล ผู้นำวงการทหาร ชาวราชการชั้นผู้ใหญ่ ตามตำแหน่ง
ลดหลั่นกันลงไป จนถึงประชาชนซึ่งจะเป็นบุคคลเกินคำนี้หา ส่วนชาวที่ "คนสนใจ"
จะมีน้อย

เนื่องจากสถานวิหยกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รัฐบาลเป็นเจ้าของและดำเนินการ โดยบุคคลของรัฐ ดังนั้นไม่ว่าบรรณาธิการจะวินิจฉัยข่าวตามอุมการ หรือมาตรฐานทางวิชาชีพอย่างไรก็ตาม จะต้องเผยแพร่ข่าวที่สนับสนุนรัฐบาล ชาวที่มีคุณคาจึงเป็นชาวที่เกิคประโยชน์ต่อรัฐบาลมากที่สุด

ส่วนชาวที่สำคัญของโทรทัศน์ ใคแกข่าวบุนำวงการทหาร บุนำวงการรัฐบาล หัวข่าวใคเป็นลำดับแรกจะไม่เครงครคคกนค แต่จะเนนความสำคัญสำหรับชาวทหารมาก กับชาวที่ " บุนคนสนใจ " ซึ่งบางวันอาจจะเสนอเฉพาะชาว " บุนคนสนใจ " เท่านั้น ทั้งนี้เพราะทางสถานีโทรทัศน์จคคกั้งซึนโดยรัฐที่อยู่ในความควบคุมของกองทัพบก แต่ดำเนินการโดยเอกชนที่ทองการผลกำไรทางธุรกิจ หัวข่าวจึงมีลักษณะคล้ายเกียรวณัระหว่างการเมืองกับธุรกิจ ชาวที่มีคุณคาจึงเป็นชาวผสมผสาน

นั่นคือแม้ว่าหากหัวข่าวจะคคคเลือกชาวคัวคัวเอง แต่ทว่าเขาทำงานอยู่ในองค์กรของสังคม คุณคาคของชาวจึงเป็นคุณคาคที่เกิคซึนจากแนวคิดทางคานวิชาชีพของบรรณาธิการเอง ซึ่งอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ภายนอกอันใคแก ระบบการเมือง การควบคุมของกฎหมาย คีลธรรมและวัฒนธรรมของสังคม คุนแข่งขัน และบัจจยใคในอันใคแก่นโยบายของเจ้าของสื่อ ที่มงานชาวทั้งนี้สื่อมวลชนแต่ละประเภท จะเนนบัจจยแตกตางกันออกไป

กล่าวคือกระบวนการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์ หัวหน้าข่าวจะคคคเลือกโดยยึดนโยบายขององค์กรสื่อมาเป็นกรอบ (Frame) เพื่อเป็นแนวทางกำหนดควา หัวข่าวใคควรจะนำมาเสนอ และใคการนำเสนอนั้น จะเสนอหัวข่าวอยางคองเนอง หรือนำเสนอเพียงครั้งเกียวยุคิ เหล่านั้ยอมซึนอยู่กับสถานการณ์ ถ้าหากมีชาวที่สามารถ " เล่น " ใคมาก ก็จะมีเรื่องรavnำเสนอคองไป แต่ถ้าไม่มีชาวที่จะ " เล่น " ใคเรื่องรavnั้

จะยุติลง และในการ "เล่น" ขวานั้น จะเลือกเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างปราศจากความเป็นกลาง ฉะนั้นบุคคลผู้เป็นชาวจะถูกสร้างภาพในคำขวัญหรือคำสนทนา หรืออาจถูกเลือก หรือไม่เลือกมาเป็นชาว ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายดังกล่าวโดยมีบริบททางการเมืองซึ่งในวงที่ทำการศึกษาคือเป็นวงที่เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองมากมาย มาเป็นกรอบ (Frame) ที่ซ่อนนโยบายขององค์กรสื่อ อันมีเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการของผู้อ่าน และเพื่อธุรกิจของกันอีกทอดหนึ่ง

สำหรับขบวนการคัดเลือกชาวของวิทยุ บรรณาธิการจะคัดเลือกหัวข่า โดยยึดนโยบายการทำข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ ภาพพจน์ค่านิยมของรัฐบาล รวมทั้งหน้าที่แก่ทางในกรณีที่มีหนังสือพิมพ์ลงข่าว อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อรัฐบาลได้ ตลอดจนหัวข่าวที่จะกระทบกระเทือนต่อรัฐบาลก็หลีกเลี่ยงไม่นำเสนอ ชาวของฝ่ายค้านจะไม่มีโอกาสคัดเลือกมาเป็นหัวข้อข่าวเลย และถึงแม้ว่าขบวนการนี้เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองอันก่อให้เกิดความขัดแย้งมากมายก็ตาม แต่หัวข่าววิทยุก็ทำหน้าที่เพียงบงบอกสถานการณ์ข่าวที่ยุติลงแล้ว หรือแกชอกกล่าวหาแทนรัฐบาล หรือเสนอข่าวเพื่อหยั่งหาที่ความคิดเห็นของประชาชน เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองเท่านั้น

ส่วนกระบวนการคัดเลือกชาวของโทรทัศน์ บรรณาธิการจะคัดเลือกหัวข่าว โดยยึดนโยบายของรัฐ เป็นกรอบ (Frame) ภายใต้การควบคุมทางด้านการเมือง เช่นเดียวกับวิทยุ แต่ทว่าด้วยการนำเสนอ ซึ่งใช้ประโยชน์สูงกว่า การไม่แจกแจงรายละเอียดของข้อความซึ่งจะทำให้เห็นชัดว่า "เอาใจ" ผู้ให้ข่าวจึงทำให้มองว่าหัวข่าวของโทรทัศน์เสนอข่าวอย่างเป็นกลางมากกว่า

2. ลักษณะของหัวข่าว

โดยทั่วไปประเด็นสำคัญหรือหัวใจของข่าว จะถูกหยิบยกมาไว้ในหัวข่าว เป็นการชี้แนะให้ผู้รับสารสังเกตเห็นความหมายบางประการที่บรรณาธิการสื่อสารมายังผู้รับ

ซึ่งเป็นความหมายโดยตรง (Denotation) หรือ ความหมายโดยนัย (Connotation) และการใช้ขนาดตัวอักษรใหญ่เล็ก หรือ การเรียงลำดับขาวแสดงถึงการใช้รหัส (Code) เพื่อแสดงว่ามีความสำคัญแตกต่างกัน การจำแนกลักษณะหัวข้อออกเป็น 5 ประเภทพบว่า

1. หัวข้อเกี่ยวกับความสนใจของมนุษย์ (Human Interest) เป็นข่าวที่เกิดผลกระทบในทันทีทันใด เช่นข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวแปลกประหลาด ส่วนใหญ่จะเป็นหัวใจของหนังสือพิมพ์ สร้างความหมายโดยตรงเพื่อช่วยให้ผู้รับสารติดตามรายละเอียดของข่าวต่อไป และสร้างความหมายโดยนัย แฉงเจกนขางอยางทั้งทางดีและไม่ดี เช่นสะท้อนภาพสังคมบางคราวอาจได้รับความช่วยเหลือความมา แนะนำตักเตือน เสียชื่อเสียง ประชดประชัน หรือสร้างความคึกคัก กระหนกทกใจ เหล่านี้จะเกิดผลประโยชน์ต่อสังคม หรือ เกิดประโยชน์ต่อสื่อมวลชนเอง โภยนโยมายการชขาย

2. หัวข้อเกี่ยวกับสถานการณ์เมือง และการปกครอง (Governmental Institution) เกิดผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ได้แก่

2.1 ข่าววิกฤตตุลาการ เป็นข่าวที่หนังสือพิมพ์สร้างความสำคัญให้เกิดขึ้น ประกอบด้วยสถานการณ์ข่าวเอง สามารถสร้างความหมายให้กับข่าว โดยตรงและโดยนัย จากข่าวนี้อาจเห็นอย่างชัดเจนว่า โภยแท้จริงแล้วไม่มีความเป็นกลาง ในหนังสือพิมพ์ บุคคลใดที่หนังสือพิมพ์นิยมชมชอบ ก็จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่บุคคลนั้น ส่วนวิหุและโทรทัศน์ สร้างความสำคัญให้กับข่าวโดยนำมาขึ้นหัวข่าวน้อยครั้ง เทาที่จาเป็นจะทอง ▪ แกชขาย ▪ ของหนังสือพิมพ์

2.2 หัวข้อเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง อาจก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อบ้านเมือง ลานใหญ่แล้วหัวข่าของวิหุและโทรทัศน์ สร้างความสำคัญให้กับบุคคล แกชขายของหนังสือพิมพ์สร้างความสำคัญให้กับเหตุการณ์ หมายความา ลือมวลชนสามารถสร้างความเป็นจริงของสังคม หรือสร้างความหมายของข่าวให้เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกับบุคคลและนักการเมือง อาจสร้างสถานการณ์ (Pseudo Event)

บางอย่างขึ้นมา โดยผ่านสื่อมวลชนเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง

3. หัวข่าวเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในแวดวงข้าราชการ และนักการเมือง เช่นข่าวการยักยอกทรัพย์สินนักการเมืองที่ร่ำรวยผิดปกติ เป็นการสร้างความหมายโดยตรง เพื่อให้ตีความเรื่องราวต่อไป และการสร้างความหมายโดยนัย แฉงเจตนาให้เห็นว่าเหตุการณ์กรมการโกงกินไม่ควรกระทำ และสมควรถูกสั่งลงโทษประณาม

4. หัวข่าวเกี่ยวกับภัยพิบัติ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน และทรัพย์สิน ล้วนใหญ่เป็นการสร้างความหมายโดยตรง เพื่อให้ตีความเรื่องราวต่อไป

5. หัวข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของราษฎร ในเรื่องที่ดินทำกิน ล้วนใหญ่เป็นการสร้างความหมายโดยตรง เพื่อให้ตีความเรื่องราวต่อไป

เป็นที่น่าสังเกตว่า หัวข่าวบางข่าวแม้ว่าจะเป็นการสร้างความหมายโดยตรงก็ตาม แต่เมื่อคู่โดยภาพรวมจากลักษณะของสื่อแล้ว หัวข่าวนั้นอาจมีความหมาย โดยนัยแฝงเร้นใดเช่นเดียวกัน กล่าวคือ นอกจากหัวข่าวนั้นจะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อขบถอกข่าวหรือให้ตีความเรื่องราวต่อไปแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความหมายให้แก่บุคคลผู้ให้ข่าว หรือเพื่อการขายอีกด้วย

กล่าวได้ว่าบรรณาธิการ สร้างความหมายของหัวข่าวขึ้นมาตามภารกิจหน้าที่ ดังนี้คือ

1. หน้าที่ทางด้านการตลาด เพื่อการขายให้ได้อะไร มากำเนินกิจการต่อไป หน้าที่นี้จึงเป็นหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์

2. หน้าที่บรรณาธิการมีหน้าที่ให้แก่มวลชน โดยเฉพาะบุคคลในวงการรัฐบาล หน้าที่นี้จึงเป็นหน้าที่หลักของวิทยุ และโทรทัศน์

อย่างไรก็ตามการสร้างควมหมายให้กับหัวข้อในบางครั้ง อาจเกิดหน้าที่ไม่พึงประสงค์ (Dysfunction) ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับสาร หรือคอนโบายขององค์กร หรือต่อตัวบุคคลเอง ทางด้านกฎหมาย การเมือง และอื่น ๆ ตามมา ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายขององค์กรที่มีผลทางเศรษฐกิจเข้ามากำหนด ทำให้เขามีเนื้อหาเข้มข้น การแข่งขันกันเพื่อให้ได้ข่าวดัง ๆ นำมาเสนอคนอื่น ความรวดเร็วเป็นสิ่งที่น่ากลัว ความถูกต้อง จึงเกิดความผิดพลาดโดยไม่เจตนา หรือโดยเจตนาพาดพิงเกินความเป็นจริง อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลเป็นข่าวใด ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดขึ้นกับหนังสือพิมพ์มากที่สุด และอาจเกิดขึ้นกับโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อผสมผสานระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการเมืองได้

ขอเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ขอควรพิจารณา ดังนี้

1. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการนำเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งโดยธรรมชาติของสื่อมีความแตกต่างกันออกไป อาทิ หนังสือพิมพ์จะมีอิทธิพลต่อการจิวาระสารได้มากกว่าสื่ออื่น เนื่องจากหนังสือพิมพ์มักนำเสนอข่าวเข้มข้น ชัดชัด และเจาะลึกในประเด็นปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่สื่อวิทยุ และโทรทัศน์ มักนำเสนอข่าวผิวเผินและจบลงในตัวเอง ดังนั้นน่าจะมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เฉพาะหัวข้อข่าวของสื่อประเภทเดียวกัน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับหัวข้อข่าวมากกว่าสื่อประเภทอื่น เพื่อให้ทราบถึงการสร้างความหมายของหัวข้อข่าวได้ดียิ่งขึ้น

2. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ในคำของผู้ส่งสาร และตัวสารเท่านั้น การวิเคราะห์จึงสามารถหาข้อสรุปได้เพียงรับรู้ถึงการทำงานของผู้ส่งสาร และการสร้างความหมายให้กับตัวสาร ซึ่งอาจทำให้การตีความเกิดความคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงปฏิกริยาของผู้รับสาร เพื่อให้การวิจัยเป็นกระบวนการสื่อสารที่สมบูรณ์